

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทุกองค์กรของภาครัฐและเอกชนมีความเจริญก้าวหน้าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของตนก็ด้วยการดำเนินงานทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นประเทศแบบประชาธิปไตยหรือประเทศสังคมนิยมก็ตาม การดำเนินงานถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในการขับเคลื่อนการใช้ทรัพยากรขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็ขึ้นอยู่กับ การวางแผน การจัดองค์กร งานบุคลากร การอำนวยความสะดวก และการกำกับดูแล แต่ในปัจจุบันก็มีเทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินงานมากขึ้น อย่างไรก็ตามจะขาดทรัพยากรคือคนไปไม่ได้ ฉะนั้นจึงต้องทำงานกับคนโดยอาศัยคน หมายความว่า การดำเนินงานเป็นกระบวนการทางสังคมคืออาศัยกลุ่มคนที่รวมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร

การดำเนินงานที่ดี คือการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้มีการวางพื้นฐานสำคัญในการปฏิรูปสังคม การเมืองและการบริหาร ภาครัฐและการกระจายอำนาจ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งมีความเป็นประชาธิปไตยและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคมมากและเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ได้บัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาไว้ ถึงจะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาใช้รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ ก็ตาม หลักธรรมาภิบาลก็ได้นำมาใช้เช่นเดียวกันเพราะปี ๒๕๔๐ เป็นปีที่รัฐบาลยุคนั้นก็ประสบกับปัญหาภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจการเงินที่สำคัญจนรัฐบาลต้องตัดสินใจกู้วิกฤติเศรษฐกิจ ด้วยการเจรจาขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) ซึ่งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ได้ตกลงให้ความช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ ได้มีการกำหนดเงื่อนไขในการปฏิรูประบบราชการอันเป็นกลไกส่วนหนึ่งในการสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการจัดบทบาทภาครัฐให้เหมาะสมในสังคม และปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๔๙) ซึ่งให้เห็นถึงการพัฒนาที่ขาดสมดุลในช่วง ๔ ทศวรรษที่ผ่านมาโดยประสบความสำเร็จในเชิงปริมาณแต่ขาดความสมดุลด้านคุณภาพ จุดอ่อนสำคัญของการพัฒนาที่ผ่านมา คือ ระบบบริหารทางเศรษฐกิจ การเมืองและราชการ ยังเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจขาดประสิทธิภาพ ระบบกฎหมายล้าหลัง นำไปสู่ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นในภาคราชการและเอกชน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ ได้กำหนด เป้าหมายในการพัฒนาไว้เรื่องของการบริหารจัดการที่ดีในสังคม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประชาชนมีส่วนร่วม โดยได้มีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การบริหารที่ดีให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส มีการกระจายภารกิจและความรับผิดชอบคู่กับการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม

การดำเนินงานของภาครัฐ ได้มีการปฏิรูประบบราชการ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๕ ขึ้น มีเป้าหมายหลักอยู่ ๓ ประการ คือ ๑. การจัดส่วนราชการใหม่ ๒.พัฒนาการจัดองค์การ และ ๓. การกำหนดแบบแผนการปฏิบัติราชการที่ทำให้เกิดการบริหารราชการที่ดี การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การปฏิบัติงาน วิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติได้ มีการจัดตั้ง คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ หรือที่เรียกว่า ก.พ.ร.ขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ดูแล ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ต่อมา ก.พ.ร.ได้กำหนดกติกาใหม่ของการบริหารราชการแผ่นดิน โดยประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ เพื่อเป็นการสร้างแรงผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถิทางและวัฒนธรรมการทำงานอย่างจริงจังรวมถึงมาตรการสร้างแรงจูงใจ เพื่อเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ นี้มีสาระสำคัญ ในมาตรา ๗ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้ ๑. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน ๒.เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ๓.มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ๔.ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ๕.มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ๖.ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ ๗. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ^๑

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ประกอบไปด้วยหลัก ๖ ประการได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า เพื่อให้ระบบการบริหารมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์มากขึ้น

หลักธรรมาภิบาลถือว่าการบริหารจัดการที่ดีระดับประเทศระดับภาครัฐและระดับองค์กร สำหรับประเทศไทยของเราได้ใช้หลักของธรรมาภิบาลมานานแล้ว นับแต่รัฐบาลสมัยของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นต้นมารัฐบาลเกือบทุกรัฐบาลได้พยายามปฏิรูประบบราชการของประเทศ ทำให้การบริหารงานของภาครัฐทุกหน่วยงานมีขั้นตอนน้อยลง ดังนั้นจึงมีการศึกษาและนำแนวคิดของธรรมาภิบาลมาปฏิบัติใช้ในหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ มีผลให้มีการเริ่มปรับเปลี่ยนโครงสร้างของระบบราชการ รูปแบบการบริหารจัดการของรัฐ และบทบาทในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ปัญหาการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นก็มากมาย เช่น การให้บริการประชาชนไม่ทั่วถึงไม่เป็นที่พอใจของผู้รับบริการ การตรวจสอบประชากรในแต่ละท้องถิ่นมีความต้องการไม่เหมือนกัน เช่น บ้างท้องถิ่นต้องการถนน ต้องการปรับป่า ต้องการไฟฟ้า ต้องการจะพัฒนาชุมชนของตนเองจึงต้องของบประมาณจากหน่วยงาน อบต. เป็นต้น

จากการที่ประเทศต้องประสบกับปัญหาภาวะวิกฤตเศรษฐกิจการเงินที่ร้ายแรงลงเรื่อยๆ มากกว่าที่ผ่านมา จนรัฐบาลไทยภายใต้การนำของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ตักสินใจกู้วิกฤติเศรษฐกิจด้วยการเจรจาขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International

^๑สำนักนายกรัฐมนตรี, ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี, พ.ศ.๒๕๔๖,(กรุงเทพมหานคร: สำนักงานข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๖.) หน้า ๒.

Monetary Fund) ซึ่งกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ได้ตกลงให้ความช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ และมีการกำหนดเงื่อนไขการปฏิรูประบบราชการอันเป็นคลไกส่วนหนึ่งในการสร้างธรรมาภิบาล (Governance) โดยมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการจัดบทบาทของภาครัฐให้เหมาะสมในสังคม ซึ่งรวมถึงการกระจายอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างระบบการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของสาธารณะชนเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน^๒

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐในระบบประชาธิปไตย โดยมุ่งลดบทบาทของรัฐส่วนกลาง (Decentralize) ลงเหลือภารกิจหลักเท่าที่ต้องทำเท่าที่จำเป็น และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานชุมชนท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากขึ้น ซึ่งเหตุผลการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ ก็เพื่อให้การดำเนินงานของรัฐ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดขั้นตอนการดำเนินการอันเนื่องจากการล่าช้าในการตัดสินใจจากส่วนกลาง โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรวมในการวางแผน ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมดำเนินการ ตลอดจนร่วมตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง และเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จึงส่งเสริมให้การพัฒนาส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

จึงกล่าวได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งในการบริหารงานพัฒนาในระดับตำบล เป็นองค์กรที่ได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นหลักหรือเป็นแกนนำที่สำคัญในการพัฒนาที่จะแก้ไขปัญหาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในระดับตำบลตลอดจนกระตุ้นให้ประชาชนพื้นที่ได้ตื่นตัว และร่วมกิจกรรมพัฒนาในด้านต่างๆ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ความสามารถในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามนโยบายรัฐบาลที่มุ่งหวังให้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรดำเนินงานพัฒนาในท้องถิ่นนั้นประสบผลสำเร็จแตกต่างกันออกไป โดยยึดหลักธรรมาภิบาลคือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพ และหลักการมีส่วนร่วมแล้ว เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่าถ้าระบบการบริหารมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกัน นอกจากจะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีบรรยากาศ การทำงานแบบมีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพ ยังสร้างความน่าเชื่อถือให้กับองค์กร สามารถนำไปสู่ความโปร่งใสในองค์การบริหารส่วนตำบลและลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังที่ผ่านมาลงได้^๓

วิวัฒนาการของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การบริหารงานภาครัฐและเอกชน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวาง เพราะความก้าวหน้าทางด้านการสื่อสารเทคโนโลยี การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วสู่ประชาชน แต่ระบบการบริหารงานทั้งภาครัฐ และเอกชนเกิดความไม่สอดคล้อง และทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจึงทำ

^๒วศรา รัตนสมัย, การรับข่าวสารเพื่อสร้างความตระหนักสำนึกของประชาชนเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสงขลา. **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต** (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓.), หน้า ๑

^๓สิริวัฒน์ ลาภจิตร, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.), หน้า ๒๓-๒๔.

ให้สังคมโลกหันกลับมามองถึงสาเหตุปัญหาที่แท้จริง ในการบริหารของแต่ละประเทศที่มีผลกระทบ ต่อด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อองค์การอื่นๆ อย่างมากมาย การบริหารเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์การเพราะเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ และความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพขององค์การ ในปัจจุบันการบริหารจัดการมีความสลับซับซ้อนกว่าในอดีต แต่การบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐยังอยู่ในช่วงปรับตัว และยังคงเคยอยู่กับการใช้รูปแบบการบริหารจัดการ ที่เป็นการบริหารจัดการแบบแยกส่วน (Fragment administration) ผลลัพธ์ก็คือ หน่วยงานแต่ละหน่วยและบุคคลต่างก็มุ่งทำงานเฉพาะส่วนของตน ไม่ได้มุ่งเน้นให้มีการประสานงานและบูรณาการกับหน่วยงานหรือบุคคลอื่นๆ ทำให้การบริหารไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร การบริหารจัดการแบบบูรณาการที่คำนึงถึงเป้าหมายและความต้องการของประชาชน การประสานงานระหว่างทุกส่วนที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance) ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีเอกภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนโดยรวมต่อไป^๔

ดังนั้นจะเห็นว่า จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งหลักธรรมาภิบาล ทั้ง ๖ ด้านนั้นได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐต้องปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆของหลักธรรมาภิบาลให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ตามความคิดเห็นของประชาชน

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์.โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

๑.๓. ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

^๔ กฤษ วัฒนจิตต์, หลักการและแนวทางการบริหารงานยุคใหม่ ภายใต้ภูมิทัศน์การแข่งขันใหม่ **ข้อสังเกตเชิงวิจารณ์**, ภายใต้กรอบคุณค่าทางสังคมและแนวทางการบริหาร (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สุขุมการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๙.), หน้า ๑.

๑.๓.๓ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ เป็นอย่างไร

๑.๔. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งประกอบด้วยหลัก ๖ หลักคือ ๑) หลักนิติธรรม ๒) หลักคุณธรรม ๓) หลักความโปร่งใส ๔) หลักการมีส่วนร่วม ๕) หลักความรับผิดชอบ ๖) และหลักความคุ้มค่า

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองกรด ตำบลบึงปลาทุ ตำบลเจริญผล ตำบลท่าจั่ว ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๒๖,๔๗๙ คน

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง ๓๙๔ คน

กลุ่มเป้าหมาย	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
๑. อบต. หนองกรด	๑๑,๗๘๐	๑๖๘
๒. อบต. ท่าจั่ว	๔,๒๑๔	๖๐
๓. อบต. เจริญผล	๖,๑๗๔	๑๐๒
๔. อบต. บึงปลาทุ	๔,๓๑๑	๖๔
รวมจำนวน ๔ อบต.	๒๖,๔๗๙	๓๙๔

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านสถานที่

เหตุผลในการเลือก อบต. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การศึกษาวิจัยเฉพาะใน ๔ อบต. เพราะมีเนื้อที่ติดต่อกันสะดวกกับการติดต่อหาข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง ๔ ตำบล ได้แก่ อบต. หนองกรด อบต.บึงปลาทุ อบต.เจริญผล อบต.ท่าจั่ว ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ รวมระยะเวลา ๘ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๕.๕ ประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ไว้ดังนี้

๑.๖.๑ การบริหารงาน หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวกับด้านต่างๆ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกเพื่อเป็นการส่งเสริมและปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพโดยมีแผนปฏิบัติการ นิเทศ ติดตาม และตรวจสอบการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

๑.๖.๒ หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง หลักการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ ๖ ประการ ได้แก่

(๑.) **หลักนิติธรรม** หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน และชุมชนยอมปฏิบัติตามกฎหมาย

(๒.) **หลักคุณธรรม** หมายถึง การปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดหลักความถูกต้องให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่กำหนดไว้

(๓.) **หลักความโปร่งใส** หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ โดย ถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ.๒๕๓๙

(๔.) **หลักการมีส่วนร่วม** หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การประเมินผลงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล

(๕.) **หลักความรับผิดชอบ** หมายถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชน ได้แก่การตระหนักในหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชนใส่ใจต่อปัญหาของ

ชุมชนมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล และกล้ายอมรับผลการกระทำ

(๖.) **หลักความคุ้มค่า** หมายถึง การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้างที่มุ่งให้เกิดการประหยัด มีการจัดลำดับองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นการดำเนินงาน การจัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

(๗) **ประชาชน** หมายถึง ประชาชนในแต่ละหมู่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

(๘) **องค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑. ทำให้ทราบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๒. ทำให้ทราบผลเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓. ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๔. ได้ข้อมูลจากผลการวิจัยนำเสนอแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปประยุกต์ใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น